

การเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียง จาก อบจ. สุเทพศาลเมืองชัยภูมิ

ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์

จารุวรรณ แก้วมะโน

ฤดูกาลเลือกตั้งท้องถิ่นยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่องจากระดับ อบจ. สุเทพศาลเมือง ซึ่งการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีจะมีขึ้นในวันอาทิตย์ที่ 28 มีนาคม 2564 จึงนับเป็นโอกาสอันดีที่สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จะได้รับฉันทานุมัติเกี่ยวกับ “ประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ” (deliberative democracy) และการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียง ในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเมืองชัยภูมิ

กระบวนการเลือกตั้งท้องถิ่นสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงไม่แตกต่างจากการสร้างกรุงโรมที่ไม่อาจสำเร็จได้ในระยะเวลาอันสั้น แต่การส่งเสริมการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงอย่างต่อเนื่องก็เป็นการสร้างพื้นฐานการเมืองการปกครองเพื่อประชาธิปไตยที่มีคุณภาพอย่างสำคัญ ซึ่งไม่อาจละเลยได้ เพราะสามารถเป็นภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มิให้หลงใหลได้ปลื้มไปกับผลประโยชน์เฉพาะหน้าในระยะสั้น อาทิ อามิสสินจ้างต่างๆ อันจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการเมืองการปกครองในระยะยาวประชาธิปไตยในระยะยาว ซึ่งความสำเร็จจะเกิดขึ้นเมื่อใดนั้น ไม่อาจมีผู้รับประกันได้ ทว่าหากปราศจากการเสริมภูมิคุ้มกันทางความคิดและจิตสำนึกเสียแล้ว ย่อมไม่มีแม้แต่แสงสว่างของปลายอุโมงค์

ด้วยเหตุนี้ สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า จึงนำบทเรียนที่ได้จากการส่งเสริมการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ที่ได้มีการทดลองและถอดออกมาเป็นบทเรียนอย่างเป็นระบบ ด้วยการสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์ มาสังเคราะห์ถึงเงื่อนไขปัจจัยที่ส่งเสริมหรือทำลายต่อการส่งเสริมการเลือกตั้งท้องถิ่นสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงมาประยุกต์ใช้ในการเลือกตั้งระดับนายกเทศมนตรีเมืองชัยภูมิต่อไป

ผลการศึกษาที่ได้จากการดำเนินการส่งเสริมการเลือกตั้งท้องถิ่นสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงในระดับนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ชี้ให้เห็นว่าการจัดเวทีสานเสวนาระหว่างผู้สมัครและผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้น มีส่วนต่อการเสริมสร้างให้ทั้งผู้สมัครและผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับความรู้ความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรมกับการสร้างการเมืองท้องถิ่นสมานฉันท์มากขึ้น โดยตัวแทนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าร่วมเวทีเสวนาถึงร้อยละ 99 ได้ร่วมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการดังกล่าวไปสู่เครือข่ายของตนภายหลังจากการเข้าร่วมโครงการให้กับคนใกล้ชิด โดยการพูดคุยซึ่งหน้ามีบางส่วนที่ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางอื่นๆ เช่น การประชุมหมู่บ้าน เสียงตามสาย บอกต่อเพื่อนที่ทำงาน

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาสัมพันธ์ผ่านเพจออนไลน์หรือบอร์ดประจำหมู่บ้าน รวมไปถึงผ่านรายการวิทยุท้องถิ่น

นอกจากนั้น ผู้เข้าร่วม โครงการทั้งผู้สมัครและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ยังมีความเห็นต่อการดำเนิน โครงการส่งเสริมการเลือกตั้งท้องถิ่นสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงว่าสามารถสร้างความสมานฉันท์ที่เกิดขึ้นได้ร้อยละ 71 เนื่องจากการหาเสียงไม่มีการโจมตีกันระหว่างผู้สมัครดังเช่นการหาเสียงในอดีต ผู้สมัครนั้นนำเสนอนโยบายมากขึ้น ด้านผู้สมัครรับเลือกตั้งก็มีการแสดงออกอย่างเป็นมิตรภายหลังทราบผลการเลือกตั้ง โดยทั้งหมดยอมรับผลแพ้ชนะและแสดงความยินดีกับผู้สมัครที่ชนะการเลือกตั้ง

เพื่อให้การส่งเสริมการเลือกตั้งท้องถิ่นสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การผลักดันเรื่องการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่นับเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่พบว่าจำเป็นต้องจัดให้มีเพิ่มมากขึ้น โดยการขยายเครือข่ายตัวแทนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ทำหน้าที่เป็นผู้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในระดับพื้นที่ให้มากกว่าเดิม โดยส่วนหนึ่งอาจกระทำได้โดยการจัดเวทีเสวนาสร้างความรู้ความเข้าใจถึงการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงในระดับหมู่บ้านเพื่อให้สามารถเข้าถึงตัวผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้มากที่สุด พร้อมทั้ง อาจพิจารณาถึงการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ใกล้เคียงและคุ้นเคยกับชุมชน เช่น การจัดทำเพลงหมอลำเพื่อรณรงค์การเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงไปพร้อมกับการจัดเวทีเสวนา เพื่อให้การเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงเกิดกลายเป็นกระแสที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับรู้อย่างทั่วกันมากขึ้น

เหล่านี้เป็นบทเรียนที่ได้จากการดำเนิน โครงการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียง ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2563 ซึ่งนับเป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่าที่อาจมอบมุมมองในการขับเคลื่อนการส่งเสริมการเลือกตั้งในระดับอื่นๆและในพื้นที่อื่นต่อไปได้ โดยในส่วนของสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า ยังมุ่งมั่นที่จะเสริมภูมิด้านทานโดยการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการเลือกตั้งท้องถิ่นสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงให้แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง โดยในครั้งนี้ได้เลือกดำเนินการกับขอบเขตที่เล็กลง คือในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเมืองชัยภูมิ เพียงแห่งเดียว เพื่อประยุกต์ใช้บทเรียนที่ได้จากการดำเนิน โครงการก่อนหน้านี้ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ในระดับพื้นที่ให้ได้อย่างครอบคลุม เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความรู้และเกิดความเข้าใจถึงความสำคัญของการดำเนิน โครงการดังกล่าวมากที่สุด

โดยภายหลังจากการหารือกับผู้สมัครทั้ง 3 หมายเลข พบว่าผู้สมัครทุกหมายเลขมีความยินดีที่จะเข้าร่วมโครงการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียง โดยทุกหมายเลขมีความกระตือรือร้นถามไถ่ถึงขั้นตอนกระบวนการ ทดึกาในการเข้าร่วมเวทีเสวนาแสดงวิสัยทัศน์ บทบาทของผู้ดำเนิน โครงการ ความเป็นกลางและประสิทธิภาพในการดำเนิน โครงการ ด้านผู้มีสิทธิเลือกตั้งในระดับเทศบาลเมืองชัยภูมิก็มีความตื่นตัวสนใจเข้าร่วมเวทีเสวนาระหว่างผู้สมัครและผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างมาก ซึ่งทำที่เช่นนี้นับเป็น

นิมิตรหมายอันดีที่แสดงให้เห็นว่าภูมิคุ้มกันเรื่องการเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องได้กระตุ้นความสนใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ตระหนักถึงการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรมเพิ่มมากขึ้น

สำหรับความเคลื่อนไหวของการรณรงค์การเลือกตั้งสมานฉันท์และไม่ซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเมืองชัยภูมิจะเป็นเช่นใดนั้น ทางสำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมืองจะนำมาเสนอแก่ท่านผู้อ่านต่อไป

